

Югай К. Ю.

<https://orcid.org/0009-0003-1363-9874>

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Стелюк М. А.

<http://orcid.org/0009-0000-2609-9975>

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

ОСОБЛИВОСТІ ІДІОМАТИЧНИХ ВИРАЗІВ ХАНДЖА-ОСНОВИ В КОРЕЙСЬКІЙ ПАРЕМІОЛОГІЇ

Статтю присвячено комплексному дослідженню ідіоматичних виразів ханджа-походження в корейській пареміології як важливого складника мовної та культурної спадщини Кореї. Корейські прислів'я й приказки акумулюють колективний історичний досвід, морально-етичні настанови та світоглядні орієнтири суспільства, а значна їх частина сформувалася під впливом китайської ієрогліфічної традиції, що надало їм особливу лексико-семантичну структуру та символічну багатозначність. Ідіоматичні вирази ханджа-походження посідають у цій системі особливе місце, оскільки поєднують лаконічну форму з багатозначним семантичним і культурним змістом, надаючи висловам високу інформаційну ємність і здатність передавати складні моральні та соціальні концепції у мінімальній формі.

У статті розглянуто основні типи ідіоматичних виразів ханджа-походження, що функціонують у складі корейських паремій, зокрема чотириієрогліфні ідіоми (사자성어) та історично зумовлені ідіоми (고사성어), що зберігають культурні коди, пов'язані з традиційними цінностями, історичними подіями та літературними сюжетами. Проаналізовано їхні структурні особливості, семантичні моделі, культурні конотації та функції, що відображають конфуціанську етику, моральну відповідальність, ідеали самовдосконалення, соціальну гармонію та причинно-наслідкові зв'язки. Показано, що ханджа-ідіоми в корейських прислів'ях виконують не лише номінативну, а й дидактичну, естетичну та символічну функції, виступаючи засобом передачі традиційних цінностей у стислій і узагальненій формі, водночас зберігаючи історичну пам'ять та культурну ідентичність.

Окрему увагу приділено проблемам інтерпретації та перекладу ідіоматичних виразів ханджа-походження українською мовою. Обґрунтовано доцільність застосування функціонального та описового перекладу як найбільш ефективних стратегій відтворення їхнього семантичного й культурного змісту, а також підкреслено складність передачі образних конотацій та метафоричних моделей, що відображають східне світосприйняття. У статті також відзначено роль ханджа-ідіом у формуванні мовної компетенції та культурної обізнаності учнів при вивченні корейської мови як іноземної.

Результати дослідження можуть бути використані в подальших корезнавчих студіях, у лінгвокультурологічному та перекладознавчому аналізі, а також у процесі викладання корейської мови як іноземної для формування глибокого розуміння культурних і мовних особливостей корейської пареміології. Дослідження підтверджує, що ханджа-ідіоми є ключовим інструментом збереження культурної спадщини та розвитку міжкультурної комунікації.

Ключові слова: ідіоми корейської мови, пареміологія, ханджа (한자), чотириієрогліфні ідіоми (사자성어), історично зумовлені ідіоми (고사성어), корейська мова, лексикологія корейської мови.

Постановка проблеми. Корейська пареміологія як сукупність прислів'їв і приказок становить важливу частину національної мовної картини світу, оскільки акумулює колективний досвід,

етичні норми та світоглядні установки корейського народу. Значна частина цих паремій сформувалася в період активного функціонування ханджа – китайських ієрогліфів, які протягом століть вико-

нували роль основного писемного засобу в Кореї. Саме через ханджа корейська мова зазнала глибокого впливу китайської філософії, конфуціанської етики та класичної літератури, що безпосередньо відбилося у фразеологічному фонді мови.

Ідіоматичні вирази ханджа-основи посідають особливе місце в корейській пареміології, оскільки вони не лише передають узагальнене значення, а й репрезентують складні семантичні та культурні нашарування. Буквальний переклад таких виразів здебільшого не дає змоги адекватно зрозуміти їхній зміст, що зумовлює необхідність комплексного лінгвокультурного аналізу. У сучасних корезнавчих дослідженнях дедалі більше уваги приділяється саме взаємодії мови й культури, проте ідіоматичні ханджа-вирази в складі паремій усе ще залишаються недостатньо систематизованими, особливо в україномовному науковому просторі.

Актуальність дослідження зумовлена зростанням інтересу сучасного мовознавства до проблем взаємодії мови й культури, а також до вивчення пареміології як засобу репрезентації національної мовної картини світу. У корейській мові значний пласт прислів'їв і приказок сформувався під впливом ханджа-китайських ієрогліфів, які протягом тривалого історичного періоду виконували функцію основного писемного засобу та стали носіями філософських, етичних і культурних концептів. Ідіоматичні вирази ханджа-походження вирізняються поєднанням формальної лаконічності з високим рівнем семантичної та культурної насиченості, а також здатністю акумулювати колективний історичний досвід, морально-етичні настанови та світоглядні орієнтири корейського суспільства.

Водночас у сучасних корезнавчих дослідженнях ці мовні одиниці здебільшого аналізуються поза межами пареміологічного підходу або розглядаються фрагментарно, без цілісної систематизації їхніх функціонально-семантичних і культурних параметрів. Практична значущість дослідження зумовлена труднощами інтерпретації та перекладу ханджа-ідіом українською мовою, що потребує глибшого осмислення їхньої семантичної структури та культурного змісту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика пареміології як галузі мовознавства ґрунтовно розроблена в працях В. Мідера, який у монографії «Proverbs: A Handbook» розглядає прислів'я як стійкі мовні одиниці та універсальні носії культурної пам'яті [6, с. 1–20].

У корезнавчих дослідженнях питання фразеології та ролі ханджа у формуванні корейської

мовної системи розглядаються у контексті історії мови та розвитку писемності. Зокрема, у дослідженнях Дж. Сонга простежено взаємодію ханджа та хангиля й показано їх визначальний вплив на формування лексичного складу, абстрактної лексики та ідіоматичних конструкцій корейської мови [8, с. 215]. Окремі аспекти семантики та функціонування ідіом ханджа-походження, зокрема чотириєрогліфних ідіом (사자성어), аналізуються також у сучасних міждисциплінарних дослідженнях, де наголошується на культурно-історичній зумовленості таких одиниць і необхідності їх інтерпретації з урахуванням конфуціанських, соціальних і морально-етичних цінностей традиційного корейського суспільства. Нормативні аспекти функціонування та вживання лексико-фразеологічних одиниць у сучасній корейській мові систематизовано в матеріалах Національного інституту корейської мови (국립국어원), які відображають сучасний стан кодифікації та мовної норми.

Постановка завдання. Метою статті є комплексний аналіз ідіоматичних виразів ханджа-походження в корейській пареміології як лінгвістичних та культурних одиниць, що поєднують лаконічну форму з багатошаровим семантичним і символічним змістом. Для досягнення цієї мети поставлено такі завдання: визначити теоретичні засади вивчення пареміології та ідіом; охарактеризувати роль ханджа у формуванні корейських паремій; класифікувати основні типи ханджа-ідіом; проаналізувати їхню семантику та культурне навантаження; окреслити проблеми перекладу таких одиниць українською мовою; розглянути функціональні особливості ханджа-ідіом у сучасній мовній практиці.

Методологічною основою дослідження є міждисциплінарний підхід, що поєднує описовий, семантичний, структурно-функціональний та лінгвокультурологічний методи, застосування яких дозволяє комплексно розглянути ідіоматичні вирази ханджа-основи в корейській пареміології. Наукова новизна роботи полягає у всебічному аналізі ханджа-ідіом у пареміологічному контексті з урахуванням їхніх функціонально-семантичних та культурних особливостей.

Виклад основного матеріалу. Пареміологія як галузь мовознавства, що вивчає прислів'я, приказки та споріднені афористичні вислови, досліджується у контексті мовної практики багатьох культур. Ці одиниці вирізняються стислою формою, узагальненим змістом, стабільною структурою та загальноновизнаною функцією передачі

культурних норм і знань. Саме через здатність передавати соціальні настанови та моральні цінності паремії відіграють важливу роль у формуванні мовної картини світу певної спільноти [6, с. 1–5]. У корейській мовній традиції прислів'я («속담» (соктам)) виконують дидактичну, нормативну та регулятивну функції, сприяючи реалізації соціально прийнятної поведінки та інтеграції молодших членів у систему культурних норм [3]. Конфуціанські цінності, аграрний спосіб життя, родинні зв'язки та колективістська ідеологія, притаманні традиційному корейському суспільству, знайшли відбиток у змісті та функціонуванні паремій, що накладає на дослідника обов'язок урахувати міждисциплінарні аспекти при їх аналізі.

Особливу групу в корейській пареміології становлять ідіоматичні вирази ханджа-основи – вислови, побудовані на основі китайських ієрогліфів, адаптованих під корейську мову – ханджа (한자), що традиційно були основою писемності на корейському півострові до широкого розповсюдження хангиля. Ханджа впродовж століть виконували ключову функцію передавання філософських, релігійних, історичних та адміністративних текстів, що сприяло їх глибокому інтегруванню не лише в лексику, а й у фразеологічний фонд корейської мови. Ідіоматичні вирази, що базуються на ханджа, мають двошаровий характер: буквальне значення окремих ієрогліфів взаємодіє з переносним, культурно насиченим значенням, що виникає в контексті їхнього вживання.

У корейській пареміології виокремлюється кілька типів ідіоматичних виразів ханджа-основи, серед яких провідне місце посідають чотириієрогліфні формули – 사자성어 (四字成語 (саджасоно)). Ці одиниці характеризуються завершеною семантичною структурою, високим ступенем смислової конденсації та здатністю функціонувати як усталені морально-етичні формули. Значна частина таких виразів відображає універсальні життєві істини, соціальні настанови та ціннісні орієнтири, що сприяє їх активній інтеграції в прислів'я та приказки, де вони виконують функцію узагальненого морального або соціального послання.

Серед чотириієрогліфних ідіом конфуціанського походження, що зберігають активну семантичну й прагматичну функцію в сучасній корейській мові, виокремлюються одиниці, спрямовані на репрезентацію етичних норм і моральних цінностей. Так, 극기복례 (克己復禮) – «Подолати (克) власну жадібність (己) і повернутися (復) до правильного (禮)» – відображає базовий конфуціанський принцип самоконтролю, що полягає

в подоланні особистих бажань і поверненні до нормативного порядку лі (禮). Ідіома 자업자득 (自業自得) – «Сам (自) учинив (業) – сам (自) і отримав (得)» – концептуалізує причинно-наслідковий зв'язок між діями людини та їхніми наслідками, наголошуючи на індивідуальній відповідальності суб'єкта. Вираз 개과천선 (改過遷善) – «Виправити (改) помилки (過) та перейти (遷) до добра (善)» – акцентує можливість морального самовиправлення й переходу до етично схвалюваної поведінки. Ідіома 동병상련 (同病相憐) – «Ті, хто страждає від однакової (同) хвороби (病), співчують (憐) один одному (相)» – метафорично передає ідею емпатії та солідарності між людьми, об'єднаними спільним стражданням. Натомість 건리사의 (見利思義) – «Бачачи (見) вигоду (利), думай (思) перш за все про праведність (義)» – фіксує нормативну установку конфуціанської етики, відповідно до якої моральна праведність (義) має пріоритет над матеріальною вигодою (利). Сукупно ці ідіоми функціонують як мовні маркери традиційної етичної парадигми, інтегрованої в сучасний корейський дискурс [3].

Дослідники пареміології наголошують, що прислів'я та ідіоматичні вирази є лаконічними формулами колективної мудрості, глибоко вкоріненими в усній традиції та культурній пам'яті мовної спільноти. Вони не лише репрезентують типові життєві ситуації, а й виконують нормативну функцію, транслюючи моральні оцінки та соціально схвалювані моделі поведінки. Цю культурно-семантичну зумовленість ідіоматичних одиниць, зокрема сино-корейської лексики та чотириієрогліфних ідіом («사자성어» (саджасоно)), підтверджують сучасні міждисциплінарні дослідження, які демонструють, що адекватне розуміння таких одиниць вимагає не лише знання їх лексичного значення, а й глибокої обізнаності з історико-культурним контекстом їхнього походження та вживання [5]. Подібну думку висловлюють і сучасні дослідники корейської пареміології, які підкреслюють духовно-етичний вимір прислів'їв та ідіом, розглядаючи їх як носії колективного світогляду та моральної рефлексії корейського суспільства [7, с. 68–69].

У корейській мовній традиції чотириієрогліфні ідіоми – 사자성어 (四字成語 (саджасоно)) – постають як репрезентативний феномен ієрогліфічної культури Східної Азії, тісно пов'язаний із китайською класичною спадщиною. Водночас їх генеза не зводиться до простого механічного запозичення, а відображає складний процес культурно-мовної рецепції та адаптації. Як зазначає

Кім Іль Хван, «саджасоно є унікальним надбанням ієрогліфічної культури; хоча більшість із них сформувалася на основі китайських історичних оповідей, після поширення китайських ієрогліфів на Корейському півострові значна частина таких ідіом була створена й у межах корейської традиції, що підтверджується матеріалами «삼국사기 (Самгук сагі)» («Хроніка трьох корейських держав») та «삼국유사 (Самгук юса)» («Збірник історій трьох корейських держав») [2, с. 388-389]. Це дозволяє розглядати 사자성어 як результат тривалого культурного діалогу між Китаєм і Кореєю, у межах якого ці формули набули власних семантичних, функціональних і прагматичних характеристик, зберігаючи водночас потужний дидактичний потенціал.

Показовим прикладом є 자업자득 (自業自得) – «Сам (自) учинив (業) – сам (自) і отримав (得)» – що узагальнює філософський принцип причинно-наслідкового зв'язку в людській поведінці. У корейській пареміології цей вираз має чітку морально-етичну конотацію, підкреслюючи відповідальність індивіда за наслідки власних дій та нормативну оцінку людської поведінки в межах соціального порядку. Подібним чином 개과천선 (改過遷善) – «Виправити (改) помилки (過) та перейти (遷) до добра (善)» – репрезентує ідею морального самовиправлення й етичної трансформації особистості, що безпосередньо корелює з конфуціанською етикою та її акцентом на внутрішній моральній роботі людини.

До окремої підгрупи належать так звані історичні або літературні вирази – 고사성어 (故事成語 (косасоно), які вимагають знання відповідного сюжету для повноцінного розуміння [2, с. 392–393]. Наприклад, 각주구검 (刻舟求劍) – «Вирізьбити (刻) позначку на човні (舟), щоб шукати (求) меч (劍)» походить із твору «여씨춘추 (Йоншічунчу)». Згідно сюжету, колись у давнину чоловік з Чу переправлявся через річку на човні, коли впустив свій меч. Стверджуючи, що знайде його, він позначив частину човна в місці, де меч впав у воду. Коли човен приплив, чоловік пірнув у воду під позначеною ділянкою, щоб дістати свій меч, але човен вже відплив, тому меч не міг бути там, де він пірнув. Вираз метафорично позначає ситуацію, за якої суб'єкт, механічно дотримуючись усталеного способу дії або формального правила, ігнорує зміну обставин, унаслідок чого його поведінка виявляється неадекватною та неефективною. Такий вираз часто використовується для критики негнучкого мислення й догматизму в соціальних чи освітніх контекстах. Подібні істо-

ричні сюжети часто знаходять відображення як у мовній практиці, так і в усталених прислів'ях, що (через стислу форму) передають складні моральні уроки за допомогою метафори та культурного коду [6, с. 24–26].

Інший історичний вираз 조삼모사 (朝三暮四) – буквально «вранці (朝) три (三), ввечері (暮) чотири (四)» – що походить із давньокитайської притчевої традиції, ілюструє ситуацію обману або маніпуляції шляхом формальної зміни подачі без зміни сутнісного змісту [3]. Він використовується в корейській пареміології для критики політичних або адміністративних маніпуляцій, що змінюють вигляд справи, але не її суть. У сучасних текстах та публіцистиці цей вираз нерідко трактується як застереження проти поверхових реформ або формальних змін, що не вирішують глибинних проблем.

У корейській фразеології та пареміології терміни 고사성어 (故事成語) і 사자성어 (四字成語) позначають близькі, проте не тотожні категорії ідіоматичних одиниць. 고사성어 охоплюють ідіоми, семантика яких безпосередньо пов'язана з конкретним історичним, літературним або філософським сюжетом, зафіксованим у класичних китайських джерелах; при цьому формальна структура таких виразів не обмежується строго чотирма ієрогліфами [2, с. 392–394]. Натомість 사자성어 визначаються насамперед формальною ознакою – чотириієрогліфною будовою – і функціонують як усталені лаконічні формули, здатні передавати складні морально-етичні, соціальні або філософські смисли у висококонденсованій формі. Як показують порівняльні дослідження, значна частина 사자성어 водночас належить і до 고사성어, оскільки походить із конкретних історичних оповідей, однак не всі 고사성어 можуть бути віднесені до 사자성어 через варіативність їхньої структури [4, с. 55–56]. Таким чином, 사자성어 доцільно розглядати як підмножину ширшої категорії 고사성어, що зазнала глибокої лексикалізації та нормативного закріплення в корейській мовній традиції. У корейському культурному контексті обидві групи ідіом відіграють важливу дидактичну роль, проте 사자성어 вирізняються вищим ступенем формальної стабільності та частішим уживанням у писемному, освітньому й публіцистичному дискурсах, тоді як 고사성어 зберігають більш виразний зв'язок із наративним першоджерелом і культурно-історичною пам'яттю.

Для комплексного розуміння ідіом ханджаоснови варто провести їх різносторонній аналіз на різних рівнях.

Аналіз структурних особливостей ідіом ханджа-основи показує, що вони можуть зберігати первинну форму або піддаватися адаптації відповідно до граматичних норм сучасної мови. Часто чотириєрогліфні вирази інтегруються в синтаксичну структуру прислів'я без змін, виконуючи роль іменникової або предикативної частини вислову, але в деяких випадках спостерігається скорочення або трансформація ідіоми для кращої інтеграції в контекст живого мовлення (наприклад, ідіома 각주구검 (刻舟求劍) – «Вирізьбити (刻) позначку на човні (舟), щоб шукати (求) меч (劍)» – у сучасному корейському мовленні часто функціонує у скороченій або описовій формі зі значенням шаблонного, негнучкого способу дії, що ігнорує зміну обставин.) [3]. Процеси адаптації не знищують основного значення виразу, але роблять його більш доступним і зрозумілим для широкого кола носіїв мови, що свідчить про їхню активну функціональність у живій мовній практиці.

Структурно-семантичний аналіз також виявляє, що ханджа-ідіоми в корейських прислів'ях часто групуються за тематичними категоріями. Серед найпоширеніших – морально-етичні настанови (чесність, справедливість, поміркованість), що ілюструється, зокрема, ідіомою 청렴결백 (清廉潔白) – «Чесний (廉) і чистий (潔) характер, людина з ясним (淸) і чистим (білим (白)) серцем, без жадібності»; життєва мудрість і практичний досвід (терплячість, наполегливість, розуміння наслідків), репрезентовані виразом 각주구검 (刻舟求劍) – «Вирізьбити (刻) позначку на човні (舟), щоб шукати (求) меч (劍)» – який застерігає від догматичного мислення та ігнорування змін обставин; соціальні відносини та ієрархія (поважання старших, гармонія в колективі), що відбивається в ідіомі 주객전도 (主客顛倒) – «Положення господаря (主) та гостя (客) змінилося місцями (顛倒)» використовується для позначення ситуації, коли головне і другорядне, центр і периферія, порядок або роль перевернуті.; ставлення до праці та освіти (цінність праці, важливість навчання), репрезентовані, наприклад, ідіомою 형설지공 (螢雪之功) – «Досягнення (功), досягнуті за допомогою світлячків (螢) та снігу (雪)», означає результат наполегливого навчання в край складних умовах. Вислів походить із китайських класичних джерел і пов'язаний з історіями про людей, які не мали світла для навчання: влітку вони читали при світлі світлячків (螢), а взимку – при відбитому світлі снігу (雪). Таким чином, цей вираз підкреслює старанність, витри-

валість і відданість навчанню, а також ідею, що справжні досягнення здобуваються не завдяки сприятливим умовам, а завдяки наполегливій праці [3]. Це тематичне багатство свідчить про універсальність ханджа-ідіом як засобу концептуалізації світу.

Культурно-семантичний аналіз ідіом ханджа-основи вказує на те, що кожен ієрогліф має власну історико-значущу семантику та асоціативні зв'язки. У складі ідіоми ці значення взаємодіють, утворюючи складний символічний комплекс, що дозволяє передавати багатозначні ідеї в мінімальній формі. Символічність ханджа забезпечує цим виразам високу інформаційну ємкість, що сприяє їхній ефективності як паремійних маркерів моралі та соціальної поведінки. Так, ідіома 자업자득 (自業自得) – «Сам (自) учинив (業) – сам (自) і отримав (得)» – утворена поєднанням ієрогліфів 自 – «сам», 業 – «діяння, кармічний вчинок» та 得 – «отримувати, результат», репрезентує у згорнутій формі ідею особистої відповідальності за наслідки власних дій [3]. Семантична взаємодія компонентів, зокрема апеляція до буддійської концепції 業 як морально зумовленої причини, формує нормативний смисл, який актуалізується в дискурсі як узагальнена етична настанова.

Конфуціанський світогляд, який довгий час визначав соціальну структуру корейського суспільства, також знаходить відображення в ханджа-ідіомах. Давні конфуціанські традиції мали значний вплив на формування корейської культури, закладаючи цінності, що акцентують важливість освіти, самодисципліни, поваги до старших і соціальної гармонії, і ці принципи зберігаються в ідіоматичних виразах та прислів'ях, що функціонують у різних мовних дискурсах. Хоча роль письма ханджа в повсякденному житті значно скоротилася з поширенням хангиля, характеристики конфуціанського етичного порядку продовжують впливати на сучасну мовну практику, зокрема в публіцистичних, освітніх і академічних контекстах, що свідчить про збереження культурної спадковості традиційного світогляду в сучасному корейському мовленні [1, с. 206–208].

Переклад ідіом ханджа-основи становить окрему наукову проблему. Буквальний переклад ієрогліфів часто призводить до втрати культурних конотацій, тоді як надмірна адаптація може спотворювати первісний зміст. Оптимальною перекладацькою стратегією є пошук функціонального відповідника або застосування описового перекладу з коментарем, що дозволяє зберегти смислове ядро та культурну специфіку виразу.

Так, вже розглянута нами ідіома 각주구검 (刻舟求劍) буквально перекладається як «вирізати мітку на човні, щоб знайти меч» і у корейській мовній традиції використовується для позначення негнучкого, догматичного мислення та нездатності враховувати зміну обставин, відповідно автоматично сприймається корейцями в рамках цього значення поза буквальним. В той же час дослівний переклад цього вислову українською мовою без пояснення є семантично непрозорим для реципієнта, оскільки не актуалізує його переносного значення. У такому разі доцільним є описовий переклад типу «діяти шаблононо, не зважаючи на зміну ситуації» з можливим коментарем щодо походження ідіоми, або ж добір функціонального відповідника, наприклад «дивитися крізь старі окуляри» або «жити вчорашнім днем», що частково відтворює прагматичний ефект оригіналу [4, с. 60–67].

Отже, ідіоматичні вирази ханджа-основи в корейській пареміології є не лише мовними одиницями, а й носіями історичної пам'яті, культурних цінностей та етичних норм, що зумовлює їхню важливість для лінгвістичного, культурологічного та перекладознавчого аналізу.

Висновки. Проведене дослідження показало, що ідіоматичні вирази ханджа-основи в корей-

ській пареміології є унікальним явищем, яке поєднує лінгвістичну, культурну та морально-етичну функції. Ханджа-ідіоми, зокрема чотириєрогліфні вирази (사자성어) та історичні вирази (고사성어), не лише передають узагальнені життєві істини, але й зберігають культурну пам'ять та соціальні цінності конфуціанської традиції.

Аналіз структури та семантики цих одиниць виявив їхню здатність до адаптації у сучасному мовленні без втрати базового значення, що свідчить про їхню живучість і функціональність у мовній практиці. Ханджа-ідіоми виконують когнітивну функцію, стисло кодують моральні та соціальні настанови, а також слугують ефективним засобом передачі культурних уявлень наступним поколінням.

Таким чином, ханджа-ідіоми в корейській пареміології виступають не лише мовними одиницями, а й складними культурно-семантичними маркерами, що дозволяють глибше розуміти соціальні цінності, моральні принципи та історичну свідомість корейського суспільства. Подальші дослідження мають включати порівняльний аналіз ханджа-ідіом та їхніх перекладів у різних мовних контекстах, що сприятиме розвитку теорії пареміології та перекладознавства.

Список літератури:

1. Таболіна К. В. Вплив ідеології конфуціанства на культуру Південної Кореї // Сходознавство. Актуальність та перспективи : матеріали IV Міжнар. наук.-метод. конф. (Харків, 24 берез. 2023 р.). Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2023. С. 206–208. URL: <https://dSPACE.hnpu.edu.ua/handle/123456789/11486> (дата звернення: 22.12.2025).
2. 김일환. 사자성어 연구. 서울, 2008. 410쪽. (С. 387–410).
3. 국립국어원. 표준국어대사전 [Standard Korean Language Dictionary]. 서울 : 국립국어원, 2018. URL: <https://stdict.korean.go.kr> (дата звернення: 27.11.2025).
4. Liu Ying. 한·중 고사성어 대조 연구 = Порівняльне дослідження корейських і китайських ідіом // 한국언어문화학. 2014. Т. 11, № 2. С. 53–78.
5. Lee E., Do H., Kim M., Oh D. Knowing the Words, Missing the Meaning: Evaluating LLMs' Cultural Understanding Through Sino-Korean Words and Four-Character Idioms // Applied Sciences. 2025. Vol. 15, No. 13. Art. 7561. URL: <https://doi.org/10.3390/app15137561> (дата звернення: 07.09.2025).
6. Mieder W. Proverbs: A Handbook. Westport, CT : Greenwood Press, 2004. 322 p.
7. Rakhimberdieva O. The origin of Korean proverbs and their spiritual analysis // World Bulletin of Social Sciences. 2022. Vol. 10. P. 68–69. ISSN 2749-361X. — URL: <https://www.scholarexpress.net> (дата звернення: 12.10.2025).
8. Song J. J. The Korean Language: Structure, Use and Context. London : Routledge, 2014. 320 p.

Yuhai K. Yu., Steliuk M. A. FEATURES OF IDIOMATIC EXPRESSIONS BASED ON HANJA IN KOREAN PAREMIOLOGY

The article is devoted to a comprehensive study of idiomatic expressions of Hanja origin in Korean paremiology as an important component of Korea's linguistic and cultural heritage. Korean proverbs and sayings accumulate collective historical experience, moral and ethical guidelines, and worldview orientations of society, and a significant part of them was formed under the influence of the Chinese hieroglyphic tradition, which gave them a special lexical-semantic structure and symbolic multi-layeredness. Idiomatic expressions of Hanja origin occupy a special place in this system, as they combine a concise form with multi-layered

semantic and cultural content, giving the expressions a high information capacity and the ability to convey complex moral and social concepts in a minimal form.

The article examines the main types of idiomatic expressions of Hanja origin that function as part of Korean proverbs, in particular four-character idioms (사자성어) and historically conditioned idioms (고사성어) that preserve cultural codes associated with traditional values, historical events, and literary plots. Their structural features, semantic models, cultural connotations and functions are analysed, reflecting Confucian ethics, moral responsibility, ideals of self-improvement, social harmony and cause-and-effect relationships. It is shown that hanja idioms in Korean proverbs perform not only nominative, but also didactic, aesthetic and symbolic functions, acting as a means of transmitting traditional values in a concise and generalised form, while preserving historical memory and cultural identity.

Particular attention is paid to the problems of interpreting and translating idiomatic expressions of hanja origin into Ukrainian. The article substantiates the expediency of using functional and descriptive translation as the most effective strategies for reproducing their semantic and cultural content and emphasizes the complexity of conveying figurative connotations and metaphorical models that reflect the Eastern worldview. The article also notes the role of hanja idioms in the formation of linguistic competence and cultural awareness of students when learning Korean as a foreign language.

The results of the study can be used in further Korean studies, in linguistic and cultural analysis and translation studies, as well as in the process of teaching Korean as a foreign language to develop a deep understanding of the cultural and linguistic features of Korean paremiology. The study confirms that hanja idioms are a key tool for preserving cultural heritage and developing intercultural communication.

Keywords: *Korean idioms, paremiology, hanja (한자), four-character idioms (사자성어), historically conditioned idioms (고사성어), Korean language, Korean lexicology.*

Дата першого надходження статті до видання: 30.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 24.04.2026